UUTISET

Viljelijät moittivat lomituslakia byrokratian lisäämisestä

Sijaisapua pitäisi jatkossa hakea aina kirjallisesti. Viljelijöiltä on jo uuden lain mukaisia ilmoituksia, vaikka lomituslaki on vielä käsittelyssä.

Viljelijät moittivat uutta lomituspalvelulakia byrokratian lisäämisestä. Se vaikeuttaisi toteutuessaan myös muutosten tekemistä loman ajankohtiin.

Maatalousyrittäjä **Harri Finnilä** Haapajärveltä kokee uuden lomituspalvelulain lisäävän byrokratiaa. Se on vastoin pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) hallituksen lupausta hallinnon keventämisestä.

Sijaisapua pitää uuden lain mukaan aina hakea kirjallisesti, kun nyt riittää puhelinsoitto kiireellisen avun saamiseen.

Lomatoimisto vaatii Finnilän mukaan jopa soittamaan ensin, jos sijaisapua haetaan sähköpostitse. Tekstiviesti kuitenkin hyväksytään.

Lomitusrenkaan idea häviää

Finnilä pohtii, kuka hakee sijaisapua esimerkiksi tilanteessa, jossa yksin asuva viljelijä sairastuu äkisti aivoinfarktiin ja potilaan toimintakyky ja puhe halvaantuu. Avun soittaa monesti nyt ambulanssin kuljettaja.

”Kuka vastaa eläinsuojelusta tässä tapauksessa?” Finnilä kysyy.

Viljelijän pitää muistaa ruksia maksullinen lomitus hakulomakkeessa. Jos tämä unohtuu, hän ei saa 120 tunnin tuettua lomaa ensi vuonna.

Maatalousyrittäjä **Pekka Ojala** Kuusamosta harmittelee lomitusrenkaassa lisääntyvää byrokratiaa. Jatkossa jokaiselta renkaan jäseneltä vaaditaan oma lomailmoitus.

”Lomatoimisto uhkaa muuten kaikkien lomien menetyksellä”, Ojala tuohtuu.

Ojala kuuluu lomitusrenkaaseen, jossa viljelijät ja lomittaja sopivat kuuden tilan lomituksista. Kolmen kuukauden työlistat toimitetaan lomatoimistoon.

”Pystymme työllistämään vakituisen lomittajamme.”

Maatalouslomittaja **Kosti Määttä** sanoo lainmuutoksen merkitsevän lomitusrenkaan idean häivytystä. Ojalan renkaassa lomittava Määttä menettää pitkät työlistansa.

”Tämä ei ole ollenkaan hyvä homma”, hän arvioi muutosta.

Mela tarkensi ohjeita perjantaina

Lomailmoituksia on vaadittu viljelijöiltä uuden lain mukaisina jo nyt, vaikka eduskunta vasta säätää lomituspalvelulakia. Sen on määrä tulla voimaan ensi vuoden alusta.

Haapajärvellä pitää ensi viikolla jättää kirjallinen ilmoitus vuosilomasta. Kuusamossa aikaa on vielä seuraava viikko. Koko maassa takaraja on viimeistään joulukuun puolivälissä.

Finnilä epäilee menettelyn lainmukaisuutta.

”Uusi laki ei ole vielä edes voimassa”, hän arvostelee.

Lomanhakijan kuuluu ilmoittaa lomansa ajankohdat jo tässä vaiheessa. Se koetaan vaikeaksi, sillä moni kunta ei ole vielä päättänyt ensi vuoden syyslomia.

Lakiesityksessä ei ole vanhan lain tapaista pykälää, jotta viljelijä voi joustavasti muuttaa lomansa ajankohtaa. Nykyisin muutokseen riittää pelkkä ilmoitus.

Mela tarkensi perjantaina ohjeitaan lomatoimistoille. Niissä korostetaan joustavuutta.

Toistaiseksi toimitaan vanhan lain mukaan, jolloin lomailmoitusta voi muuttaa ja täydentää.

MTK: Joustavuus takaisin

Eduskunnan sosiaalivalokunta käsittelee ensi viikolla hallituksen esitystä lomituslaista. Maa- ja metsätalousvaliokunta antaa lausuntonsa kahden viikon sisällä. Lain lopullinen sisältö päätetään suuressa salissa.

Lakimies **Maire Lumiaho** MTK:sta pitää selvimpänä, jos lomituspalvelulakiin palautetaan vanha joustavuuden pykälä. Hallintolaki tosin antaa mahdollisuuden muutoksiin lomituksen ajankohdissa.

Melan toimitusjohtaja **Päivi Huotari** sanoo hallituksen lakiluonnoksen sallivan perustellusta syystä muutokset lomituksiin.

Lomailmoituksia pyydetään jo tässä vaiheessa, jotta lomitukset saadaan pyörimään heti vuoden alusta.

JUHANI VIITALA

» Hallituksen lakiluonnos sallii perustellusta syystä muutokset lomituksiin.

PÄIVI HUOTARI, MELA

Koiravaljakot kuopivat Lapissa jo kohti vuoden kovinta turistisesonkia

POSIO (MT)

Harvoin näkee niin työintoisia otuksia kuin siperianhuskyt ennen koiravaljakkosafarin alkua. Koirat kuopivat maata ja ulvovat, että lähdetään jo.

Posion Jaksamon kylässä toimivan Kota-Huskyn yrittäjä **Lauri Sassali** komentaa valjakot hiljaisiksi. Hetken koirat malttavat pitää pienempää suuta.

Koirat ovat erityisen innoissaan nyt, kun kausi on vasta alkamassa.

Kota-Huskylla ensimmäiset turistit kävivät marraskuun puolivälissä. Tahti kiihtyy joulua kohden, ja sesonki jatkuu huhtikuun puoliväliin saakka.

”Joulu ja uusi vuosi alkavat olla täyteen varattuja”, Sassali kertoo.

Hiljaisesti erämaassa

Liikkeelle päästyään huskyt jolkottavat pehmeästi, eikä äänimaisemassa kuulu kuin reen jalasten liuku lumessa.

Kota-Husky ei käytä letkan keulassa eikä perässä moottorikelkkaa, vaan oppaatkin kulkevat koiravaljakon kanssa.

Asiakkaalle annetaan oma valjakko ohjastettavaksi lyhyen koulutuksen jälkeen.

Letka kulkee ääneti, kunnes on pysähdyksen aika. Kuluu muutama sekunti, kun koirat alkavat ulvoa, että mikä maksaa. Reen jarrua saa painaa koko vartalon voimalla, ettei reki nytkähdä vauhtiin.

Alamäessä pitää hieman jarruttaa, ettei reki liu’u koirien kintereille. Ylämäessä koiria voi auttaa potkimalla itse vauhtia.

Isäntäväki johtaa

Kota-Huskylla koirat yöpyvät vanhassa navetassa, joka tarjoaa suojan tuulelta ja sateelta. Kesällä se pysyy mukavan viileänä.

”Koirien häkkipaikat vaihtelevat säännöllisesti, jotta kaikki tottuvat tulemaan toimeen kaikkien kanssa”, Sassali kertoo.

Myös valjakoissa koirat vetävät vuoroin eri paikoilla.

Isäntäväki on koirien selkeä johtaja. Kun koiria aletaan valmistella safarille, ne kutsutaan aitauksen portilla nimeltä: ”Naali, Noki, Pakuri...”

Koirat tottelevat Sassalin kutsua ja hyppäävät kynnyksen yli omalla vuorollaan.

Safarin jälkeen koirat asettuvat rauhassa makuulle ja antautuvat asiakkaiden rapsuteltaviksi.

Eniten brittejä

Kota-Huskyn asiakkaina käy eniten brittejä. Myös italialaisia, hollantilaisia ja saksalaisia käy paljon.

”Aasialaiset eivät ole vielä löytäneet Posiolle”, Sassali sanoo.

Nuppineulat tuvan seinäkartalla kuitenkin kertovat, että muutamat asiakkaat ovat taivaltaneet paikalle Indonesiasta, Yhdysvalloista ja Australiasta asti.

Yrityksen asiakkaista noin 85 prosenttia tulee ulkomailta, mutta Sassalin iloksi myös suomalaisten matkailijoiden määrä on lisääntynyt.

Maanomistajalta lupa

Koiravaljakoilla saa periaatteessa kulkea jokamiehenoikeuden nojalla, mutta reittien valmistelu vaatii moottorikelkkaa. Maanomistajan lupa tarvitaan, koska kyse on liiketoiminnasta.

Kota-Husky käyttää pääasiassa Riisitunturin kansallispuiston reitistöä. Sassali kehuu Metsähallitusta, joka ymmärtää hyvin matkailuyrittäjien tarpeet.

”Ei olisi järkeä, jos suojelualueella ei saisi järjestää mitään toimintaa.”

Osa reiteistä kulkee yksityismailla. Sassalin mukaan maanomistajien kanssa ei ole ollut ongelmia. Lupa reittien tekoon on irronnut helposti.

”Paljon on kiinni omasta käyttäytymisestä. Jos menee ensin luvatta tekemään reitit, maanomistajien suhtautuminen voi olla toinen.”

SUVI NIEMI

PEKKA FALI

Koiravaljakkosafari on unohtumaton elämys varsinkin ulkomaalaisille, jotka eivät välttämättä ole koskaan nähneet lunta.

Lauri Sassali nauttii asiakaspalvelusta ja yrittämisestä, mutta kesäisin hän ei pane pahakseen lähteä yksin metsään raivaussahan kanssa.

YRITYS

Koirasafareita turisteille

2007 perustettu Kota-Husky tarjoaa koiravaljakkosafareita Riisitunturin kansallispuistossa ja sen ympäristössä.
Tilalla on 56 siperianhuskya, joista 45 on parhaassa työiässä.
Yrityksen omistavat Lauri ja Marika Sassali. He ovat tilan ainoat vakituiset työntekijät.
Liikevaihto noin 100 000 euroa.
Sesongin ulkopuolella yrittäjät tekevät maatalouslomituksia ja metsätöitä.

Koirat ulisevat malttamattomina ennen lähtöä.

Lapin yrittäjät toivovat lisää lentoyhteyksiä

Matkailuyrittäjät odottavat hyvää talvimatkailusesonkia, Lapin yrittäjien toimitusjohtaja **Pirkka Salo** toteaa.

Hänen tietoonsa on tullut, että erityisesti hollantilaiset ja ranskalaiset ovat tehneet runsaasti ennakkovarauksia.

Turistit ovat Lapin yrittäjille elintärkeitä. Salon arvion mukaan noin viidennes jäsenyrityksistä saa suoraan elantonsa turismista.

”Välillisesti huomattavasti suurempi osa, sillä myös esimerkiksi kauppa ja kuljetus saavat siivun matkailun tuloista.”

Saavutettavuus rajoittaa

Salon mukaan pullonkaulana matkailun kasvussa on Lapin saavutettavuus. ”Lentoreitit ovat liian vähissä. Ne eivät riitä tuomaan lisää asiakkaita.”

Lentokoneet ovat täynnä ja aikataulut usein vaikeat. ”Esimerkiksi muoniolainen Harriniva hakee asiakkaita linja-autoilla Tromssasta ja Kiirunasta.”

Kotimaan matkailijoiden saapumista rajoittaa nelostien tukkoinen Oulu–Kemi-väli. Sen parannukseen Salo toivoo pikaista rahoitusta.

» Ravintola-ala on kärsinyt taloustaantumasta, mutta elämysmatkailu kasvaa.

PIRKKA SALO

Joulu vetää kiinalaisia

Salon mukaan toimialana matkailu on selvinnyt hyvin. ”Ravintola-ala on kärsinyt taloustaantumasta, mutta elämysmatkailu kasvaa.”

Valopilkkuna hän mainitsee kiinalaiset, joita joulu ja joulupukki kiehtovat kovasti.

”Perhearvoja korostava suomalainen joulu sopii kiinalaiseen kulttuuriin, vaikka kiinalaiset eivät uskontonsa puolesta joulua vietäkään.”

SUVI NIEMI

Maatalousneuvottelut katkeamispisteessä

Maatalouden kansallisista tuista tuskin päästään sopimukseen valtion ja tuottajajärjestöjen kesken. Siihen viittaa neuvotteluille perjantaina asetettu kahden viikon määräaika.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** sanoi torstaina, ettei hän suosittele ratkaisun hyväksymistä, jos tuet taas pienenevät. ”MTK haluaa panna pisteen jatkuville tukileikkauksille.”

Marttila muistutti, ettei maatalous ole säästynyt leikkauksilta, vaikka monet niin väärin ja tarkoitushakuisesti väittävät. Maatalousleikkaukset eivät vain ole olleet esillä, koska jo edellinen hallitus päätti leikkauksista etukäteen.

Ensi vuonna kansalliseen tukeen on käytettävissä 75 miljoonaa vähemmän kuin 2013. Leikkaus on 19 prosenttia.

Suurimmat ongelmat ovat pohjoisen nautatuen jääminen pienemmäksi kuin etelässä, tukien yleinen höylääminen ja sikatalouden kriisituen rahoitus, MTK:n maatalousjohtaja **Minna-Mari Kaila** kertoo.

Kriisitukeen MTK vaatii rahoitusta muualta kuin kansallisen tuen määrärahasta.

Kahden viikon määräajan jälkeen valtio voi päättää tukiratkaisusta yksin.

HEIKKI VUORELA

Fortum ehdottaa sähköreserviä

Suomeen tulisi saada sähkön huoltovarmuusreservi, Fortum ehdottaa. Konsulttiyhtiö Gaian selvitys ehdottaa reservin suuruudeksi 1 400 megawattia, jonka kustannukset ovat 30 miljoonaa euroa vuodessa.

”Huoltovarmuusreservillä yhteiskunta turvaisi sähköjärjestelmän poikkeusoloissa”, Fortumin yhteiskuntasuhteiden johtaja **Esa Hyvärinen** toteaa. ”Nykyisin on varastossa hiilikasoja, mutta huoltovarmuus pitäisi laajentaa laitoksiin asti.”

Sähköreservin käyttöönotto kestää kuukauden tai enemmän. Reservi otettaisiin käyttöön vain, kun etukäteen tiedetään esimerkiksi isojen ydinvoimaloiden olevan korjauksessa talven yli.

Reservi luotaisiin tarjouskilpailun kautta, mutta todennäköisimmin siinä olisivat mukana kivihiiltä käyttävät laitokset, joita ollaan suljettu tai sulkemassa. Tällaisia ovat Fortumin Inkoon tuhannen megawatin voimalaitos sekä PVO-Lämpövoiman Kristiinankaupungin ja Porin Tahkoluodon hiililaitokset.

Uusiutuvan energia runsaan tuen vuoksi sähkön hinta on niin edullista, että ilman tukia toimivien tuottajien toiminta on kannattamatonta. Energiamarkkinat ovat tulleet haavoittuvaisemmiksi, koska tuuli- ja aurinkoenergia ovat säästä riippuvaisia.

Reservi tulisi järjestää keskitetysti ja päätös siitä tehtäisiin maan hallituksessa. Työ- ja elinkeinoministeri **Olli Rehn** (kesk.) on luvannut ottaa asiaan kantaa lähiaikoina.

Sähköreservin kustannukset kasvavat nopeammin kuin vastaava tehomäärä. Siten esimerkiksi 700 megawatin reservin kustannukset olisivat alle puolet 1 400 megawatin kustannuksista.

Kustannukset perittäisiin lopulta kuluttajilta sähkön hinnassa. Teollisuudelle lisäkulu olisi 14 miljoonaa euroa vuodessa.

Työ- ja elinkeinoministeriön ylijohtaja **Riku Huttunen** arvioi, että esitetty 1 400 megawattia on ”aika iso määrä”.

Myös Suomen kulutushuipuksi arvioitu 16 000 megawattia kuulosti hänestä melko suurelta. Reservi luotaisiin kymmeneksi vuodeksi, jolloin kokonaiskulut olisivat 300 miljoonaa euroa.

JOUKO KYYTSÖNEN

UUTISTAUSTA

Tarinoita pimeyden ytimestä

Toisin kuin Suomessa on Brysselin terroristijahdista kirjoitettu, kaupunki ei muistuttanut sotatannerta. Täällä ei ole ammuttu eikä pommitettu ketään. Kukaan ei ole toistaiseksi kuollut.

Poliiseja ja sotilaita on ollut kaduilla tavallista enemmän ja muita ihmisiä vähemmän.

Mieliala oli toki alhaalla. Synkin päivä oli ehkä viime maanantai, sillä kaupunki oli autio. Moni sanoi, ettei ollut koskaan nähnyt kaupunkia niin hiljaisena.

Toisaalta monelle päivä oli kuin arkipyhä. Paitsi että kotona piti tehdä töitä.

Uhka on kuitenkin saanut ihmiset tarkkailemaan toisiaan. Lapualaista kaveria katsottiin pitkään baarin ovella, sillä hänellä on parta.

Huoltoasemalla ratsattiin partamiesten avustuskuljetus matkalla Turkkiin.

Pelkäsinkö? En tiedä, en ainakaan osannut lähteä minnekään.

Molenbeek ei ole ainoa köyhä kunta

Vastuu syrjäytyneiden nuorten radikalisoitumisesta terroristeiksi on viime kädessä jihadistimuslimeilla, mutta viranomaiset ovat tehneet pohjatyötä.

Mekanismi on itse asiassa aika tavanomainen: työttömyyttä, jengejä, huumeita ja näköalan puutetta. Ongelmiin ei puututa ja viranomaisilla on pitkä historia laiminlyöntejä.

Lisäksi vastuun väistämisen kulttuuri on syvällä.

Pohjanoteeraus taitaa olla Molenbeekin entinen pormestari **Philippe Moureaux**: ”Minulla ei ole mitään tekemistä sen kanssa”, kirjoittaa Politico-lehti.

Moureaux oli pormestari vuosina 1993–2012. Sinä aikana kunnan asukasmäärä kasvoi hallitsemattomasti lähes kolmanneksen. Samalla lisääntyivät myös työttömyys ja huono-osaisuus. Nyt työttömyysprosentti on noin 30.

Belgiassa pormestari on kunnan ylin johtaja.

Kaikki paha on laitettu Molenbeekin kunnan piikkiin, mutta vastaavia työttömyyden ja näköalattomuuden alueita on laajalla Länsi-Brysselissä.

Pidätyksiä on tehty pitkin kaupunkia, myös hyvinä pidetyillä alueilla. Yksi terroristeista asui keskustassa.

Huono tiedustelu on onnistunutkin

Belgiaa on syytetty huonosta tiedustelusta.

Epäonnistumisia onkin useita. Viime vuonna algerialaistaustainen ranskalainen ampui neljä kuoliaaksi juutalaismuseossa Brysselissä.

Pariisin terroristeista kaksi oli poliisin hallussa mutta vapautettiin. Elokuussa Pariisin junaterroristin jäljet veivät Molenbeekiin.

Lisäksi Brysseliä on pidetty laittoman asekaupan keskuksena.

Financial Timesin mukaan tavallisille jengiläisille rynnäkkökivääri maksoi 400 euroa. Nyt terroristihinta on 1 000–2 000 euroa.

Poliisilla on huonot valtuudet ja yhteistyö heikkoa. Esimerkiksi epäillyn voi pidättää 48 tunniksi ilman syytettä. Ranskassa raja on kuusi päivää.

Yhteistyötä rajoittavat kuntien, alueiden, kielten ja valtioiden rajat.

Mutta on välillä onnistuttukin.

Kaksi islamistia ammuttiin tammikuussa Vervierissa ja isku estettiin. L’Echo-lehden mukaan poliisin ratsiat viikko sitten estivät iskun Brysseliin.

Torstaina L’Echon mukaan etsittiin kymmentä aseistautunutta jihadistia. Kaksi pidätettiin perjantaina.

Pääepäilty **Salah Abdeslam** tuskin on enää Brysselissä. Hänkin oli jo kerran poliisin hallussa, mutta todisteita ei löytynyt ja hänet vapautettiin.

AIMO VAINIO
on MT:n Brysselin kirjeenvaihtaja
aimo.vainio@mt1.fi